

Levélcím: 8000 Székesfehérvár, Ady E. u. 14.  
Telephely: 8000, Székesfehérvár, Tobak u. 27.  
E-mail: <mailto:info@borgyar.hu>  
<http://www.borgyar.hu/>

Adószám: 18496794-1-07

Bankszámlaszám: HU44 72900075-10500367-00000000

## **BŐRGYÁR-ÚJGYÁR.2008**

*Várhatóan ezévben elkezdődik a Bőrgyár felújítása ezért „itt az idő”, hogy megfogalmazzuk miért is indultunk el ötödik éve 2003-ban.*

### **Hogyan kezdődött?**

*A gyár kulturális célú hasznosításának terve hosszú időre nyúlik vissza. Valamikor a 90-es években első alkalommal Pávay Balázs (Baló) és Konrády Gergely (Gerg) vették észre a Bőrgyárat, hogy „jó kis hely”, alkalmas lenne művészeti célokra. Azon túl, hogy elmondták több embernek, nem tudjuk történt-e más egyéb konkrét cselekmény a gyár elfoglalásában.*

*Második felfedezőnk Kocsis Balázs székesfehérvári szobrász, már messzebbre jutott, összehívta a város kultúrával és/vagy művészettel foglalkozó civil szervezeteit, a város leginkább aktivitást mutató embereit, hogy találjuk ki, mit lehetne a gyárral kezdeni. Több hónapon át beszélgettünk, mindenki lázasan gyűjtötte az ötleteket, mire kialakult a kép, hogy a város és a régió számára az lenne a legjobb, ha mint alkotóház, művészeti központ lenne hasznosítva a Gyár, kielégítve ezzel a város a magaskultúra, illetve szubkultúra iránt érdeklődő lakosságának igényeit.*

*2004 végén hivatalosan bejegyzett civil szervezetté alakultunk (BŐRGYÁR Kulturális Egyesület) az egykori Bőrgyár épületének kulturális célú újrahasznosítása érdekében. Legyen egy hely, amely színesebbé teszi Székesfehérvár, valamint a régió és az ország kulturális rendezvényeinek sorát, de elsősorban a város kulturális vonzerejét. A színvonalas szórakozásra vágyó közönség, és a fiatal művészek, előadók elvándorlásának megállítása is az Egyesület céljai között szerepel egy művészeti alkotóház megvalósulásával. Teret és nyilvánosságot kívánunk nyújtani minden alkotónak attól függetlenül, hogy Országosan ismert, illetve tehetséges pályakezdő.*

### **Mi az alap elképzelésünk?**

*Az alapítók szándéka, hogy hiánypótló jelleggel civil kezdeményezésre egy a mindenkori társadalmi szükségleteknek megfelelő, azokat kielégítő kulturális központot és művészeti alkotóházakat hozzanak létre és üzemeltessenek. Ezáltal új, megfelelő színteret teremteni a kulturális, művészeti és ifjúsági közéletnek (hiszen a vendéglátó helyiségek, bevásárlóközpontok, szórakozóhelyek, valamint közterületek, nem megfelelő helyszínek és nem képesek a fennálló igényeket kielégíteni). A kulturális művészeti program bázisa a Székesfehérváron kialakítandó Bőrgyár Művészeti Központ, amely mint kortárs képzőművészeti, színházi, performansz, zenei, irodalmi és filmes műhely egyedülálló lehet a város és a régió kulturális életében, és jól illeszkedne az országos, valamint a nemzetközi kulturális struktúrába.*

*A művészeti központ több, egymást feltételező és kiegészítő, a környék és a régió szempontjából hiánypótló tevékenységet egyesítene (alkotóműhely, művészeti bemutató*

és befogadó központot, programirodát és szolgáltató-, valamint üzlethelyiségeket), mint befogadó intézmény, és mint a nemzeti kultúrák közvetítője, multinacionális tranzitállomás lenne a város, az ország, a peremvidékek, az európai kulturális tér alkotói számára - jelentős tényező az idegenség megszüntetését célzó nemzetközi civilizációs folyamatban, hiszen Magyarország is része az Európai Uniónak. Színházi társulatok, zenekarok, képzőművészek és írók kapnának lehetőséget, hogy a központ helyiségeit és technikai felszerelését ingyen használva eredeti, egyedi művészeti alkotásokat hozhassanak létre.

Az alkotóház a létrejövő, kortárs és hagyományos, magyar és nemzetközi művészet, valamint nemzetiségi kultúrák otthona lenne, melynek profilja jól illeszkedne a régióban jelenleg is működő művészeti és közművelődési intézmények, művelődési házak és központok, képzőművészeti galériák és fesztiválok más irányultságú kínálatához.

### **Mire lenne szükségünk, milyenné szeretnénk formálni a Gyárat?**

Építészetiileg a főépület megtartásával - több kisebb épülettel körbevett épületegyüttest tartanánk megfelelőnek, az épületek között kisebb-nagyobb külső munkára, rendezvényekre, sportolásra alkalmas szabad terek meghagyásával. Egyrészt a több kisebb épületben elhatárolhatóak lennének az egymástól eltérő tevékenységek, másrészt a szabad terek és a főépületben folyó zajforrásoktól óvna az intézmény környezetében lakók nyugalalmát.

A város innovációs készségét azzal tudná legjobban bizonyítani, ha egy országosan és világszerte példa értékű alacsony üzemeltetési költségű kulturális intézményt hozna létre, passzív ház technológia alkalmazásával. Környezetbarát alapokon szinte teljesen önellátó épületegyüttes - alternatív energiaforrások (geotermikus, napenergia) felhasználásával - hiszen elkészülte után üzemeltetni is kell az épületet.

Szeretnénk egy multifunkciós teret, amely alkalmas zenei rendezvények, kifestiválok, táncművészet, filmvetítés, időszaki kiállítások befogadására. Próbálhatnák ott színjátszó csoportok, táncgyüttesek, de alkalmas legyen hétfői délelőttökön gyerekprogramok megtartására is bábszínház; zeneóvoda; táncfoglalkozások. Méretre, mint a jelenleg általunk használt központi terem.

Szeretnénk műtermeket (festő, szobrász, kerámia, fotó, filmes, grafikai).

Szeretnénk jól hangszigetelt - felszerelt (legjobb lenne a föld alatt) zenekari próbatermeket a városban élő fiatal zenekarok számára.

Szeretnénk egy elektronikus zenei stúdiót, amely alapja lenne egy régiós rádió megvalósításának.

Szeretnénk szálláshelyeket a központba látogató vidéki és külföldi alkotók elszállásolására (2\*2 és 2\*4 fős).

Szeretnénk egy kisebb konferencia termet (legalább 20 fő befogadására alkalmas) amelyet közösen használhatnának a városban működő civil szervezetek megbeszélések, találkozók, konferenciák megtartására.

Szeretnénk, ha az épületek közti belső térben lenne alkalmas hely testmozgásra és szabadterei munkára.

Kapcsolat:

<http://okologia.lap.hu/>

<http://www.passzivhaz.info.hu/>

<http://passzivhaz.lap.hu/>

<http://epiteszforum.hu/node/6349>

<http://www.internettudakozo.hu/index.html?pagid=IT010000000027B0BA1>

[http://www.greenenergy.hu/hu/alternativ/alternativ\\_0.html](http://www.greenenergy.hu/hu/alternativ/alternativ_0.html)

<http://www.kekenergia.hu/geohazi.html>

<http://www.origo.hu/uzletinegyed/hirek/hazaihirek/20060218magyarorszag.html>

## Hogyan képzeljük el a fenntartását?

Igazgatásilag nem szükséges egy teljesen új intézményt létrehozni, hozzátartozhatna lenne valamely jelenlegi kulturális intézményhez.

A műtermekben alkotók tarthatnának munkacsoportos foglalkozásokat.

A gyárban készült alkotások egy részével hozzájárulhatnának az intézmény fenntartásához.

Az épületegyüttesben létre lehetne hozni vendéglátóhelyeket, amelyek bérleti díja hozzájárulna az intézmény fenntartásához:

- Melegkonyhás „Főzelékfaló” - levesekkel, palacsintával
- Kávézó.

Állandó galéria, amelyben kiállíthatóak és megvásárolhatóak lennének a gyárban és a városban alkotó művészek alkotásai.

A multifunkciós nagy terem alkalmas lenne belépőjegyes rendezvények tartására.

Kisebb terek: kis- és középvállalkozásoknak bérbe adható terek Pl.: Digitális nyomda, művészellátó, újságos (szakfolyóiratokkal).

Szálláshelyek kiadása, termek bérbeadása, technika bérbeadása.

Tanfolyamok szervezése a jelenkori technológiák alkalmazására (webszerkesztés, digitális grafika, videószerkesztés) - informális oktatási módszerek.

## Miért lenne hasznos?

Országosan és nemzetközileg is elismert alkotó fiatalok idecsalogatása, az itt alkotó szellemi csoportok, egyének megtartása, számukra alkotó terek biztosítása.

A lakókörnyezet és a város, gyermek, ifjúsági és középkorú lakosainak magas színvonalú művelődési, szórakozási lehetőség nyújtása.

Az európai kultúrák közötti értékközvetítés színtere lenne.

## Van ilyen hely már valahol?

Elképzeléseink lehet, hogy kicsit utópisztikusnak tűnnek, de vannak helyek, ahol már hasonló dolgok megvalósultak.

TRAFÓ, BUDAPEST

<http://www.trafo.hu/>

MŰVÉSZETMALOM, SZENTENDRE

<http://www.szentendreprogram.hu/mmalom/about.html>

Budapest, Kichenbudapest

<http://www.kitchenbudapest.hu/>

Tűzraktér, Budapest

<http://www.tuzrakter.hu/>

Fonó, Budapest

<http://www.fono.hu/>

## KÜLFÖLDI PROJEKTEK

Tändsticksmusee, Jönköping SVÉDORSZÁG

<http://www.trekearth.com/gallery/Europe/Sweden/Gotland/Smaland/Jonkoping/photo33203.htm>

WUK Kulturzentrum, Bécs AUSZTRIA

<http://www.wuk.at/>

Arena, Bécs AUSZTRIA

<http://www.arena.co.at/>

Egon Schiele Art Centrum, ČESKÝ KRUMLOV CSEHORSZÁG

<http://www.schieleartcentrum.cz/new/>

## Európai független kulturális központok hálózata

<http://www.teh.net/>

- **Tagjai**
- **Magyarország** - A38 hajó (Budapest)  
<http://www.a38.hu/>
- **Románia** - Toaca Cultural Foundation (Bucharest)  
<http://www.toaca.ro/>
- **Szlovákia** - IC Culture Train (Kosice)  
<http://www.icct.sk/>  
Stanica (Railway station Zilina-Zaricie)  
<http://www.stanica.sk/>
- **Szlovénia** - Metalkova (Ljubljana)  
<http://www.metalkova.org/>  
Pekarna Magdalenske Mreze (Maribor)  
<http://www.pekarna.org/>
- **Lengyelország** - Laznia Nowa Theatre (Krakow)  
<http://www.laznianowa.pl/>  
Fabryka Trzciny (Warsaw)  
<http://www.fabrykatrzcin.pl/>